

Verslag van de pensioenbijeenkoms van de PVGE

Op 19 september organiseerde de PVGE, de op een na grootste vereniging van gepensioneerden en 50-plussers in Eindhoven en omgeving, in het Van der Valk Hotel een informatiemiddag over pensioenen, de AOW en de wijzigingen die er aankomen.

De zaal van het hotel was stampvol gepensioneerden die geboeid luisterden naar de drie sprekers die door het bestuur waren uitgenodigd hun licht te laten schijnen over deze heikele kwestie.

De eerste spreker, Ruud Verberne, zette de systematiek van de oudedagsvoorziening uiteen.

Tot 2008 was het rustig aan het pensioenfront, maar de bankencrisis bracht daar verandering in. Was men voor dat jaar verzekerd van een waardevast pensioen, die garantie krijgt men nu niet (meer). Er zijn drie typen van uitkeringen: AOW (i.v.m. ouderdom), AO (i.v.m. arbeidsongeval) en PP (nabestaande pensioen).

AOW

Deze bouwt men op met 2 % per jaar met een maximum van 50 jaar, door de overheid gerealiseerd. Woont men in Nederland dan heeft met recht op AOW of men werkt of niet. Werkt en woont men echter in het buitenland, dan bouwt men hier geen AOW op.

Aanvullend pensioen

Dit is sparen via een kapitaaldekkende premie, met die restrictie dat niet de gehele arbeidstijd mee telt voor de opbouw ervan. Er is namelijk een drempel. Basis voor de berekening van een pensioen kan het eindloon zijn, maar ook het middelloon of een beschikbare premieregeling. Ook is een combinatie van deze drie mogelijk. De meest voorkomende is echter wel de middelloonregeling.

Pensioenpotje

In het regeerakkoord van Rutte-3 was er nog het plan van een persoonlijk pensioenpotje opgenomen. Ieder voor zich dus. Duidelijk was hier van een liberaal idee sprake, waar solidariteit niet bij past. Reden hiervoor waren de demografische ontwikkelingen, de veranderende arbeidsrelaties, een aanhoudende transformatie van de arbeidsmarkt en een voortdurend lage rente. Dat o.a. een vakbond als de FNV zich fel tegen dit plan verzette, was te verwachten. En met succes het potje is van tafel.

De tweede spreker, Rob de Brouwer, schetste de plannen m.b.t. de wijzigingen van het huidige pensioenstelsel en de mogelijke gevolgen voor de actieven en de gepensioneerden.

Ons pensioenstelsel is uniek in de wereld. Maar is het onhoudbaar of is het onverwoestbaar?

Hierbij speelt de visie van de regeringspartijen een grote rol. In de regeringscoalitie bestaande uit liberale en christelijke partijen, heerst de mening dat ouderen consumeren en dat de kinderen de rekening gepresenteerd krijgen. Als dat waar is, dan staat daar wel iets tegenover namelijk: ' Een land met een goede infrastructuur, waar de staatschuld 72 % van het BBP. is (vgl. Duitsland 81,2 % en Griekenland 160,5 %). Jongeren erven dus een prachtig ingericht land en dat is een cadeau van de ouderen.

Nogmaals AOW

Deze staat onder druk door vergrijzing van de bevolking en door een langere levensduur. Worden er geen maatregelen getroffen, dan wordt AOW op den duur onbetaalbaar. Om die reden gaat de AOW-leeftijd omhoog naar 66 jaar in 2018, naar 66 jaar + 4 maanden in 2019 en naar 67 jaar in 2020. Vanaf 2022 hangt de AOW-leeftijd af van de gemiddelde leeftijd. Waren er bij de invoering van de AOW vier werkenden voor een gepensioneerde, straks wordt dat twee voor een. De vraag is, of dat wel haalbaar is.

Het aanvullend pensioen

Ons pensioenstelsel is een gedeelde verantwoordelijkheid voor een goede oudedagsvoorziening. Dit stelsel is gebaseerd op drie pijlers te weten: AOW, aanvullend pensioen en aanvulling op vrijwillige basis (bv. lijfrente). Er zijn veranderingen die dit systeem onder druk zetten. Deze ontstaan o.a. door de toename van de levensduur, door veranderingen in de arbeidsmarkt, maar ook door een zeker wantrouwen van de jongeren in dit stelsel. De echte problemen doen zich voor in de financiële sector: in de discontovoet, de premiedekkingsgraad, de vereiste buffers, en de visie dat gepensioneerden gezien worden als crediteuren. Ook spelen hierbij de middelloonregeling, de indexatie en de verschuiving van vermogen van oud naar jong een rol. En als dan de heer Mario Draghi de rentevoet laag houdt, is dat een kwalijke zaak voor de pensioenfondsen. Dit kan zover gaan dat bepaalde fondsen moeten korten op de pensioenen en dat voelt niet prettig aan.

Maar wat is het effect van een niet-kostendekkende premie? De premiedekkingsgraad is bv. 75 %, dan moet er dus 25 % uit de reserves gehaald worden. Dit komt neer op 8 mld. per jaar en dat sinds 2008. Toch is de totale waarde van de Nederlandse pensioenpot nu 1400 mld., terwijl er jaarlijks 30 mld. uitgekeerd wordt. Er zijn 8,4 mld. bijkomende kosten. Dat is dus samen 38,4 mld. per jaar. Als Nederland zo doorgaat, groeit de totale waarde van die pensioenpot verder door, zeker als indexatie alsmaar wordt uitgesteld.

Het Philips Pensioenfonds

Hierover sprak Roel Fonville. Aanhakend bij het betoog van De Brouwer deelt hij mee, dat het fonds financieel gezond is. De dekkingsgraad schommelt rond de 120 %. Dat is het nog niet helemaal, maar het fonds is op de goede weg naar 123 %. Wordt die mijlpaal gehaald, dan kan het pensioen volledig verhoogd worden en is een inhaalindexatie mogelijk. Hij vervolgt met een uiteenzetting van het bestuur van het fonds en van de invloed die gepensioneerden op het beleid kunnen uitoefenen via de 'Federatie'.

Overigens blijven ook de pensioenen van het Philips Pensioen Fonds achter bij de loonverhogingen in het bedrijfsleven. Deze achterstand is inmiddels opgelopen tot 10 %. Het is dan ook niet meer dan redelijk dat er in het openbaar oproepen worden gedaan aan de sociale partners voor een zuivere en kostendekkende premie, een oproep aan het fonds tot verlaging van de onderste staffel en tot een partiële indexatie.

In deze discussie is de positie van gepensioneerden uiterst zwak, want welk 'drukmiddel' hebben zij. Nagenoeg geen! Er wordt over hun positie gepraat, onderhandeld en besluiten genomen, zonder dat zij daar enige zeggenschap in hebben of invloed op kunnen uitoefenen.

Louis Broos